

POSTANOWIENIE

27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku W. D. i I. D.

z udziałem R. A., Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem [...] w C., A. Ż., P. Ż.,
S. F., D. P., T. W.

i K. Ś.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej W. D. i I. D.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu

z 24 września 2021 r., VIII Ca 296/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestniczki
D. P. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami,
w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu
świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia
doręczenia niniejszego postanowienia wnioskodawcom
do dnia zapłaty.**

[PG]

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje

spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu z 24 września 2021 r. (sygn. akt VIII Ca 296/21) pełnomocnik wnioskodawców – W. D. i I. D., oparł wnioszek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W jego ocenie, Sąd Okręgowy w Toruniu dopuścił się naruszeń przepisów prawa materialnego oraz uchybień procesowych, które doprowadziły do zaniechania realnej kontroli instancyjnej postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu oraz wtórnego, a zarazem schematycznego powtórzenia defektów Sądu pierwszej instancji. W konsekwencji wnioskodawcy mieli zostać obciążeni negatywnymi konsekwencjami błędnego przekonania Sądu drugiej instancji, że nie udowodnili posiadania samoistnego oraz upływu czasu niezbędnego do zasiedzenia w dobrej wierze. Zdaniem strony skarżącej, Sąd odwoławczy dokonał wadliwych założeń odnośnie do rozkładu ciężaru dowodu, błędnie zanegował dobrą wiarę wnioskodawców w zakresie świadomości istnienia innych współwłaścicieli oraz dokonał wybiórczej analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Podsumowując, skarżący stwierdzili, że ich skarga kasacyjna kwalifikuje się do przyjęcia do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność, gdyż orzeczenie Sądu drugiej instancji „skupia się wyłącznie na potwierdzeniu orzeczenia Sądu I instancji z pominięciem materiału dowodowego oraz faktów z niego wynikających”.

Wskazana przez skarżących przesłanka „oczywistej zasadności skargi” nie została wykazana. Zachodzi ona, bowiem, wówczas, kiedy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). W ocenie Sądu Najwyższego zaprezentowana w skardze kasacyjnej argumentacja skarżących, celem wykazania powołanej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., sprowadza się faktycznie do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś do wykazania, że przy jego wydaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd Najwyższy nie jest, bowiem, trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Z tej przyczyny w orzecznictwie Sądu Najwyższego za niedopuszczalne uznano podnoszenie w postępowaniu

kasacyjnym zarzutu – zawartego w skardze kasacyjnej - naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który wprost dotyczy oceny dowodów (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, niepubl., z 8 maja 2008 r., V CSK 579/07, niepubl., z 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12, niepubl., z 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, niepubl., z 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, niepubl. i z 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17, niepubl.). Tymczasem sformułowania skarżących odnośnie do wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. stanowią wyraz ich dezaprobaty wobec oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd drugiej instancji, sposobu jego gromadzenia, dokonanych w związku z tym ustaleń faktycznych w sprawie oraz rzekomego uchybienia tego Sądu odnośnie do rzeczywistej kontroli instancyjnej. Należy także podkreślić, że rozkład ciężaru dowodu w postępowaniu, w którym przedmiotem zasiedzenia na rzecz jednego ze współwłaścicieli były udziały w nieruchomości, został określony przez sąd *meriti* zgodnie z jednolitym w tym zakresie stanowiskiem Sądu Najwyższego (zob. m.in. postanowienia: z 11 maja 2004 r., II CK 29/03, z 1 kwietnia 2011 r., III CSK 184/10 i z 7 stycznia 2019 r., II CSK 405/08). Podkreślić także należy, iż podstawą oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego przez Sąd Najwyższy jest stan faktyczny stanowiący podstawę wydania orzeczenia zaskarżonego skargą kasacyjną, którym w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c., związany jest Sąd Najwyższy, a nie stan faktyczny, który zdaniem strony skarżącej powinien zostać ustalony w sprawie. Z tych przyczyn skarżący nie przedstawili przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W konsekwencji przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została wykazana.

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹, 98 §1¹ i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 1 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1964).

[PG]

[ms]